

Raadsvoorstel

Openbare Raadsvergadering

Datum

30 mei 2017

Agendapunt

Onderwerp Jaarrekening 2016 en Begroting 2018 Westrom
Portefeuillehouder(s) wethouder R.A.M. Verheul

Inhoudelijk voorstel

Conform artikel 31 en 32 van de Gemeenschappelijke Regeling Westrom worden de jaarrekening 2016 en begroting 2018 voorgelegd aan de raden van de deelnemende gemeenten. De raden kunnen een zienswijze over beide stukken geven.

Voorgesteld wordt:

- a. De jaarrekening 2016 van Westrom te ondersteunen;
- b. Ten aanzien van de begroting 2018 de deelnemers aan het Algemeen Bestuur van Westrom te laten inbrengen:
 - de opdracht aan Westrom om aan verdere lastenverlaging te werken waardoor het exploitatieresultaat voldoende is om het subsidieresultaat te dekken;
 - dat Westrom optimaal zal werken aan de ontwikkeling van een nieuw, toekomstbestendig beleid waarmee duurzaam en financieel verantwoord een (beschermde) werkomgeving kan blijven worden gegarandeerd voor mensen met een beperking en/of grote afstand tot de arbeidsmarkt en hierbij de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten blijft betrekken;
 - dat Westrom bij aanpassingen van de begroting de gemeenteraad goed op de hoogte houdt zodat de financiële ontwikkelingen bij de Westrom nauwgezet kunnen worden gevolgd. De raad wil op de hoogte worden gesteld van zaken die de begroting beïnvloeden zoals aanpassingen vanuit het rijk in de subsidiebijdragen, wijzigingen in deelname aan joint ventures, dalende toegevoegde waarde etcetera.
- c. De stijging van de gemeentelijke bijdrage van 2018 ad € 205.000 structureel mee te nemen. Gelet op de "kansen" de stijging van de gemeentelijke bijdrage vanaf 2019 vooralsnog als incidenteel aan te merken en de stijging incidenteel te dekken uit de reserve 3 decentralisaties. Bij de begroting 2019-2022 van de Westrom te beoordelen in hoeverre dat de "kansen" ertoe hebben geleid dat gemeentelijke bijdragen op het niveau van 2018 zijn gebleven.

Conform artikel 31 en 32 van de Gemeenschappelijke Regeling Westrom worden de jaarrekening 2016 en begroting 2018 voorgelegd aan de raden van de deelnemende gemeenten.

De conceptjaarrekening 2016 en de conceptbegroting 2018 moeten met eventuele reacties voor 7 juni 2017 naar het algemeen bestuur worden verzonden.

Het dagelijks bestuur dient de ontwerpbegroting bij het algemeen bestuur in, voorzien van de reacties van de deelnemende raden. Vervolgens stelt het algemeen bestuur op 28 juni 2017 de begroting vast en deelt de vaststelling zo spoedig mogelijk mee aan de deelnemende gemeenten (artikel 31).

Op grond van artikel 32 van de Gemeenschappelijke Regeling Westrom geldt hetzelfde voor de jaarrekening. Het dagelijks bestuur legt verantwoording af aan het algemeen bestuur. De conceptrekening wordt aan de raden der gemeenten voorgelegd, die binnen acht weken na ontvangst daarvan het dagelijks bestuur van hun gevoelen doen blijken. Vervolgens stelt het algemeen bestuur de jaarrekening vast.

Conceptjaarrekening 2016

De jaarrekening over 2016 omvat de balans en toelichting, de programmarekening en toelichting.

Het negatief exploitatieresultaat over 2016 bedraagt € 613.074.

Het resultaat over 2015 na bestemming bedroeg € 87.956 negatief, na onttrekkingen uit de reserves.

De redenen die tot dit negatiever resultaat ten opzichte van 2015 hebben geleid, zijn:

- De toegevoegde waarde was € 0,2 miljoen lager dan in 2015;
- De Rijksbijdrage Wsw was € 1,9 miljoen lager dan in 2015.

Het negatieve resultaat van € 613.074 is uit te splitsen naar een resultaat Wsw van -/- € 1.130.091 en een resultaat WWB van € 517.017.

Het eigen vermogen bedroeg ultimo 2016 € 2,1 miljoen.

Conceptbegroting 2018

Westrom gaat zich in 2018 richten op:

- Uitvoering geven aan de re-integratie;
- Succesvol invullen van (beschutte) werkplekken;
- Ontwikkelen van medewerkers middels (zo regulier mogelijk) werk.

De grondslagen voor de begroting 2018 zijn:

1. De realisatie van 893 fte's arbeidsovereenkomsten Wsw van de deelnemende gemeenten;
2. Realisatie van 27 fte's Begeleid Werken bij reguliere werkgevers;
3. Uitbesteding door de gemeenten van re-integratieactiviteiten op tenminste het bestedingsniveau van 2017;
4. Uitbesteding te plaatsen 'nieuw' beschut door de gemeenten op tenminste het bestedingsniveau van 2017;
5. Een gemeentelijke bijdrage van € 4,5 miljoen ter dekking van het subsidieresultaat;
6. Een gemeentelijke bijdrage van € 530.000 voor de infrastructuur;
7. Een indexering van de reguliere loonkosten met 2,5% ten opzichte van 2017;
8. Een indexering van de loonkosten WSW met 1,5 % ten opzichte van 2017;
9. Een te verwachten korting t.g.v. het lage-inkomensvoordeel (LIV).

De financiële problematiek bij Westrom wordt met name veroorzaakt door de afbouw van de WSW-subsidie. Als gevolg van deze afbouw wordt het financiële gat tussen subsidie en loonkosten steeds groter. Afbouw van de WSW-subsidie en het daardoor ontstaan van grote financiële problemen bij de WSW-bedrijven is een landelijk probleem. Een beperkt deel van deze kostenstijging kan Westrom opvangen in het operationeel resultaat.

De ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage ziet als volgt uit:

- 2014 € 266.280
- 2015 € 236.000
- 2016 € 224.000
- 2017 € 527.011
- 2018 € 731.940
- 2019 € 851.377
- 2020 € 906.014
- 2021 € 906.014

Binnen onze begroting is een gemeentelijke bijdrage voor de komende jaren opgenomen van € 527.000.

Eind 2016 is besloten om de fusie tussen Westrom en de Risse niet te laten plaatsvinden. Om de te verwachten tekorten zo veel mogelijk terug te dringen, is een koerswijziging nu noodzakelijk. Het bestuur en de directie van Westrom gaan daartoe op 3 mei 2017 in gesprek met de raden van de deelnemende gemeenten over de toekomstige strategie van de Westrom.

De komende jaren zal door Westrom in samenwerking met de deelnemende gemeenten, het rijk en de overige stakeholders gezocht worden naar een structurele oplossing voor de oplopende tekorten. De raad wordt vanaf het begin nauw betrokken in het proces rondom de toekomst van Westrom.

"Kansen"

- De bijeenkomst met de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten, waarin samen gezocht wordt naar oplossingen voor de oplopende tekorten, biedt kansen om de toekomst van Westrom anders in te vullen hetgeen kan resulteren in een positieve ontwikkeling van de toegevoegde waarde. De raad wordt nauw betrokken in het proces rondom de toekomst van Westrom.
- Een tweede kans ligt bij de kabinetsformatie. Door vele wethouders is een manifest 'investeren in werk voor kwetsbare groepen' getekend. Hierin is aangegeven dat de forse bezuinigingen op de sociale werkvoorziening een succesvolle uitvoering van de Participatiewet in de weg staan. Onderdeel hiervan is dat gevraagd wordt de bezuinigingen in de WSW ongedaan te maken. Wethouder Verheul heeft dit Manifest mede ondertekend.

Zienswijze begroting 2018

Het management van Westrom heeft in de begroting 2018 en in de toelichtingen daarop in alle transparantie een reëel financieel beeld geschetst. Het is echter niet wenselijk dat de tekorten verder stijgen. Het voorstel is dan ook om de deelnemers aan het Algemeen Bestuur van Westrom ten aanzien van de begroting 2018 de zienswijze zoals verwoord in het voorstel te laten inbrengen.

Risicoparagraaf

Bij het opstellen van de begroting is het uitgangspunt dat Westrom voor haar activiteiten niet vennootschapsbelastingplichtig is. Westrom is in overleg met de Belastingdienst en heeft op basis van argumenten dit standpunt verdedigd. De Belastingdienst heeft nog geen besluit genomen rondom dit ingenomen standpunt. Een wijziging in de toekomstige strategie en de daarmee gepaard gaande activiteiten, kunnen in de toekomst gevolgen hebben voor de fiscale status van Westrom.

De meerjarenbegroting 2018-2021 van Westrom is niet sluitend en laat oplopende tekorten zien, met name veroorzaakt door het oplopende negatieve subsidieresultaat Wsw. Daarbij is reeds rekening gehouden met aanzienlijk oplopende bijdragen Wsw (€ 3,1 mln in 2017 tot € 5,6 mln in 2021) vanuit de deelnemende gemeenten, waarbij wordt verondersteld dat de gemeenten in staat zijn om (structureel) dit soort bijdragen te kunnen blijven leveren.

Financiële paragraaf

Concept-jaarrekening 2016

Westrom is er in 2016 niet in geslaagd om een voordelig resultaat te behalen. De jaarrekening eindigt met een nadelig resultaat (voor onttrekking aan de reserve) van € 613.074.

Door lagere kosten bij een verbeterde operationele bedrijfsvoering en eenmalige incidentele baten (verkoop pand Kerkeveldlaan) is in 2016 het operationele resultaat verbeterd. De impact van het toegenomen negatieve subsidieresultaat is door het verbeterde operationele resultaat gedeeltelijk gecompenseerd.

Het nadelige resultaat 2016 is een verslechtering ten opzichte van 2015 van ruim 5 ton. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat het subsidieresultaat – door de kortingen op de rijksbijdrage – hoger is. Verder is de toegevoegde waarde in 2016 lager dan in 2015.

Westrom stelt voor om het nadelige resultaat te onttrekken aan de respectievelijke egalisatiefondsen. Dit voorstel is in lijn met de vastgelegde gedragslijn.

Ingestemd wordt om de jaarrekening 2016 van Westrom en de resultaatbestemming te ondersteunen.

Concept begroting 2017

Algemeen beeld

De begroting laat zien dat Westrom een positieve ontwikkeling doormaakt in het operationeel resultaat. Ondanks dat de in de afgelopen jaren ingezette verbetering van het operationele resultaat doorzet blijft op basis van de begroting 2018-2021 de algemene financiële situatie van de Westrom "mager". De gemeentelijke bijdragen stijgen hierdoor fors.

De "magere" financiële positie van Westrom wordt vooral veroorzaakt door het oplopende nadelige subsidieresultaat. Dit resultaat is niet beïnvloedbaar en is volledig afhankelijk van externe factoren (de loonkosten van de WSW en de ontvangen Rijkssubsidie). De afbouw van de rijkssubsidie leidt tot een oplopend tekort op het subsidieresultaat WSW van ruim € 5,3 miljoen in 2018 oplopend naar ruim € 7,0 miljoen in 2021. Dit tekort op het subsidieresultaat kan niet worden opgevangen vanuit de reserves en niet vanuit het operationeel resultaat.

Op basis van de risicoanalyse blijkt dat de weerstandscapaciteit in 2018 nog voldoende is om de geïntariseerde risico's op te kunnen vangen. Om de begroting 2018-2021 sluitend te krijgen is Westrom gedwongen om een verhoging van de gemeentelijke bijdragen van circa € 1,4 miljoen (39%) door te voeren in 2018 oplopend naar ruim € 2,5 miljoen (71%) in 2021.

Wat betekent dit voor Leudal

Op basis van de op dit moment geformuleerde uitgangspunten voor de begroting 2018 van Westrom is de verwachting dat de gemeentelijke bijdrage voor 2018 € 732.000 (2017: € 527.000) bedraagt. Vanaf 2020 is de verwachting dat de gemeentelijke bijdrage stijgt naar € 906.000.

Dekking

2018

In de meerjarenbegroting 2017-2020 van de gemeente Leudal is een bijdrage aan Westrom van € 527.000 opgenomen. Ten opzichte van de begroting stijgt in 2018 de gemeentelijke bijdrage met € 205.000. Gelet op het meerjarig financieel beeld van Westrom is dit een structurele stijging. In de meerjarenbegroting is vanaf 2018 een structureel budget van € 500.000 vrijgemaakt om structurele risico's van de 3 decentralisaties te dekken. Van dit budget resteert nog € 140.000. Voorgesteld wordt om de stijging van de gemeentelijke bijdrage van € 205.000 vanaf 2018 als volgt te dekken:

- € 140.000 structurele stelpost voor opvangen risico's 3 decentralisaties;
- € 65.000 ten laste van de positieve begrotingsresultaten.

2019-2021

In het B&W voorstel is aangegeven dat een aantal "kansen" niet in de concept begroting van de Westrom zijn meegenomen.

Voorgesteld wordt om:

- De stijging van de gemeentelijke bijdrage van 2018 ad € 205.000 structureel mee te nemen.
- Gelet op de "kansen" de stijging van de gemeentelijke bijdrage vanaf 2019 voornamelijk als incidenteel aan te merken en de stijging incidenteel te dekken uit de reserve 3 decentralisaties.
- Bij de begroting 2019-2022 van Westrom te beoordelen in hoeverre dat de "kansen" ertoe hebben geleid dat gemeentelijke bijdragen op het niveau van 2018 zijn gebleven.

Relatie met programmabegroting		
Programma	Thema	Product
2. zelfredzaamheid en individuele ontwikkeling	202 arbeidsparticipatie	2202 sociale werkvoorziening

Groot-boek-nummer	Budget volgens begroting 2018	Reeds uitgegeven	Verplichting 2018	Bedrag opgenomen in dit voorstel vanaf 2018	Restant	Begrotingsmutatie				Toelichting dekking of relatie met ombuigingen
						2018	2019	2020	2021	
6611000	527000	0	527000	205000	-205000	205000	324000	379000	379000	
69802202					0		-119000	-174000	-174000	dekking reserve 3 d's
66709200	500000	0	360000	140000	0	-140000	-140000	-140000	-140000	dekking begrotingspost opvang structurele risico's
					0	-65000	-65000	-65000	-65000	t.l.v. begrotingssaldo
	1027000	0	887000	345000	-205000	0	0	0	0	

Inkoopparagraaf

Niet van toepassing

Personele paragraaf

Niet van toepassing

Communicatieparagraaf

Niet van toepassing

Bijlage(n)

- Raadsbesluit
- Aanbiedingsbrief concept jaarstukken 2016 Raad
- Jaarstukken 2016
- Aanbiedingsbrief concept begroting 2018 Raad
- Concept begroting 2018

Heythuysen, 25 april 2017

HET COLLEGE VAN DE GEMEENTE LEUDAL

De secretaris,

De burgemeester,

H.K.W. Bekkers

A.H.M. Verhoeven MPM